

ЗВИЧАЄВЕ ПРАВО В АНГЛОМОВНІЙ АНТРОПОЛОГІЧНІЙ ПЕРІОДИЦІ 1960-Х – 1990-Х РОКІВ

Маліков В. В.

*Інститут мистецтвознавства, фольклористики
та етнології імені М. Т. Рильського НАН України, м. Київ*

Залучення досягнень американської антропологічної наукової думки до розуміння особливостей мислення і світогляду селянина є доцільним в умовах посиленого інтересу до цієї сфери в сучасній українській етнології, а також має непересічне значення для наукової розробки питань звичаєвого права селянства зокрема та української традиційної народної культури загалом. Метою дослідження є виявити основні підходи та ідеї щодо вивчення звичаєвого права селянства на основі аналізу ряду англomовних періодичних видань 60-х – 90-х років ХХ століття. Зроблена спроба окреслити контекст досліджень звичаєвого права, виявити основні джерелознавчі, методологічні та епістемологічні проблеми, з'ясувати зв'язки даної тематики з іншими темами в межах культурної антропології, а також міждисциплінарні зв'язки.

Для всіх проаналізованих робіт, в яких вивчається звичаєве право селянської спільноти, його функціонування нерозривно пов'язується із способами та умовами життя селянства. Так, предметом дослідження в роботах М. Конфіно, Г. Делбоса, Р. Т. Андерсона виступає соціальний устрій, господарство, сім'я та різні аспекти повсякденного життя селянства.

Проблема взаємодії звичаєвого і офіційного, державного права висувається в роботах Х. П. Гленна, П. Хоффера, С. І. Меррі, М. Конфіно, К. Вударда. Складний характер взаємовідносин звичаєвого та офіційного права має безпосередній вплив на дослідження звичаєво-правової культури певного народу. Звичаєве право перетинає поле функціонування державного законодавства у сфері регулювання діяльності людей, їх груп та соціальних інститутів. Тому звичаєве право може розглядатися і як одна із юридичних систем, рівна і повноцінна по відношенню до європейського офіційного права, і як певний заміник офіційного права в умовах революційних суспільно-політичних змін.

Теоретичні рефлексії та узагальнення щодо самого процесу вивчення звичаєвого права представлені працею Дж. Ф. Холлемана про типологію методологічних підходів до нього і бібліографічним дослідженням Л. Надера, К. Ф. Коха та Б. Кокса. В роботах А. І. Першиця і Р. Т. Андерсона аналізується сутність норми та її роль в структурі звичаєвого права.